



TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Anayasamızın 173'üncü maddesinde "Devlet esnaf ve sanatkârı koruyucu ve destekleyici tedbirleri alır" hükmü bulunmasına rağmen, esnaf ve sanatkârlarımızın yeterli destek ve koruyucu tedbirden yararlandırıldığını söylemek olanaksızdır. Beş yüze yakın meslek dalında iki milyonu aşkın esnaf ve sanatkâr, özellikle son on yıl içinde büyük oranda sermaye, gelir ve çalışma alanı kaybetmiştir.

Yaşanan haksız rekabet esnafı vergi veremez, prim ve borçlarını ödeyemez hale getirmiştir. Zamanında önlem alınmadığı için bu sorunlar kronikleşmiş, birçok esnaf ve sanatkârimiz borç içinde yaşamak zorunda bırakılmıştır. Pek çok küçük esnaf ve sanatkârimiz karşılıksız çek, protestolu senet ve geri ödenemeyen kredi nedeniyle zor durumda kalmıştır. Bu konuda şikâyetlerini dile getiren esnaf kuruluşlarının etkinliğinin azaltılmak istendiği gözlenmektedir.

Bu nedenlerle esnaf ve sanatkârlarımızın yaşadığı ekonomik ve sosyal sorunlarının saptanması ve alınacak tedbirlerin Yüce Meclisimizce belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci İç Tüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.

1. Hulusi GÜVEL - Adana
2. Abdülaziz YAZAR - Hatay
3. Ferit Mevlüt ASLANOĞLU - Malatya
4. Fevzi TOPUZ - Muğla
5. Durdu ÖZBOLAT - Kahramanmaraş
6. Ramazan Kerim ÖZKAN - Burdur
7. Mevlüt COŞKUNER - Isparta
8. Ali OKSAL - Mersin
9. Gürol ERGİN - Muğla
10. Yaşar AĞYÜZ - Gaziantep
11. Ali ARSLAN - Muğla
12. Ahmet ERSİN - İzmir
13. Tekin BİNGÖL - Ankara
14. Ali Rıza ÖZTÜRK - Mersin
15. Atila EMEK - Antalya
16. Hüsnü ÇÖLLÜ - Antalya
17. Malik Ecder ÖZDEMİR - Sivas
18. Mehmet Ali SUSAM - İzmir
19. Orhan Ziya DİREN - Tokat
20. Derviş GÜNDAY - Çorum
21. Hüseyin ÜNSAL - Amasya
22. Şevket KÖSE - Adıyaman
23. Osman KAPTAN - Antalya
24. Enis TÜTÜNCÜ - Tekirdağ
25. Rahmi GÜNER - Ordu
26. Çetin SOYSAL - İstanbul
27. Mehmet Ali ÖZPOLAT - İstanbul
28. Ali Rıza ERTEMÜR - Denizli
29. Ahmet KÜÇÜK - Çanakkale

GENEL GEREKÇE;

Ülkemizde etkilerini daha çok reel kesim üzerinde gösteren krizin küçük esnaf ve sanatkârı daha da kötü etkilediği sivil toplum örgütleri ve bilim insanlarının ortak kanısıdır. Krize bağlı olarak daralan iş hacmi ve aldıkları kredileri geri ödemede yaşanan zorluklara vergi ve sosyal güvenlik uygulamalarından kaynaklanan sıkıntılar eklendiğinde esnaf ve sanatkârlarımızın yıllardır yaşadıkları olumsuzluklar katlanarak artmıştır.

Sabit gelirlilerin ve çiftçilerin alım güçlerinin düşmesi, daralan ekonominin doğal sonucu olan işsizliğin artması esnafı da doğrudan etkilemektedir. Düşen gelirler nedeniyle yaşanan iç talep daralması sonucunda birçok esnafımız kepenk kapatmak zorunda kalmaktadır. Genel ekonomik dengelerden en hızlı şekilde etkilenen grubu esnaf ve sanatkârlarımız oluşturmaktadır.

Vergi, teşvik ve sosyal destek araçları kullanılarak küçük esnaf ve sanatkârların durumlarının iyileştirilmesi sağlanması gerekirken, kriz çerçevesinde alınan önlemlerde esnaf ve sanatkârların görmezden gelindiği, yeterli destek ve finansman olanağı sağlanmadığı gözlenmektedir.

Ekonomide mikro kaynakların kullanılması açısından önemli rol oynayan, ekonomik ve sosyal kalkınmanın dengeli biçimde sağlanması ve sürdürülmesinde işlev sahibi olan esnaf ve sanatkârlarımızı yalnızca ekonomik bir aktör olarak düşünmek yanlıştır. Sosyal anlamda da önemli işlevleri olan esnaf ve sanatkâr kesiminin çözüm bekleyen bir dizi sorunu bulunmaktadır.

Hiper ve grosmarketlerin kuruluş ve faaliyetlerine sınırlama getiren Avrupa Birliği mevzuatı ülkemizde de yürürlüğe konularak bu konuda yaşanan haksız rekabetin önüne geçilmesi esnaf ve sanatkârlarımızın yaşadığı sıkıntıların azaltılması ve sosyal adaletin sağlanması açısından önem taşımaktadır.

Ancak "Alışveriş Merkezleri, Büyük Mağazalar ve Zincir Mağazalar Kanun Tasarısı Taslağı" ve bu konuda hazırlanmış teklifler görmezden gelinmekte bu konuda yasal düzenleme yapmaktan ısrarla kaçınılmaktadır.

Gerek sermaye gerek çalışma alanı anlamında sürekli küçülmek durumunda kalan esnaf büyük market zincirlerinin ezici haksız rekabeti ile karşı karşıyadırlar. Hiper ve gros marketlerin piyasa paylarındaki büyük orandaki artış yaklaşık seksen meslek grubunda faaliyet gösteren esnaf ve sanatkârı olumsuz etkilemiştir. Ekonomilerde birer istikrar unsuru



sayılan esnaf ve sanatkârların küresel sermaye karşısında böylesi bir durumda bırakılmaları anlaşılır değildir.

Perakende sektöründe mevzuat eksiklikleri, küçük esnafın maruz kaldığı haksız rekabet ve finansman güçlüğü ile özellikle emek yoğun sektörlerde mesleki eğitim küçük esnaf ve sanatkârın karşı karşıya olduğu temel sorunlar olarak öne çıkmaktadır.

Esnaf ve sanatkârların bir diğer sorunu da Bağ-Kur konusunda yaşanan sıkıntılardır. Emekli esnafa bağlanan Bağ-Kur aylığı, açlık sınırının çok altındadır. Gelirlerine göre yüksek oranlı primler ödeyen esnaf ve sanatkârlarımız emekliliklerinde yetersiz maaş almaktadır. Özellikle uyum yasasının çıkmamış olması nedeniyle Bağ-Kur emeklileri bu durumdan en çok muzdarip olan kesimi oluşturmaktadır.

Yukarıda belirtilen gerekçelerle, esnaf ve sanatkârlarımızın yaşadığı ekonomik ve sosyal sorunlarının saptanması ve alınacak tedbirlerin Yüce Meclisimizce tespiti amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasının yerinde olacağı kanısını taşımaktayız.

